



Educació i infància al segle XXI

El benestar emocional a l'era digital

Resum executiu



Quina és la condició de la infància avui? Pares i mares, més grans i millor educats, adopten sovint actituds protectores envers els fills i tenen un paper actiu en la seva educació. Les noves tecnologies potencien la capacitat d'expressió dels infants, la recerca d'informació i la socialització i, en moments de necessitat, trobar ajuda és tan sols qüestió d'una trucada telefònica o un missatge de WhatsApp. En molts aspectes, la vida dels nens i nenes del segle XXI ha millorat clarament: millor atenció mèdica, més seguretat pública i més suport per al seu benestar físic i mental.

Alhora, apareixen noves tensions. Els infants del segle XXI manifesten majors nivells d'ansietat, que inclouen una pressió creixent per excel·lir en un entorn educatiu cada vegada més competitiu. Les tecnologies que ajuden els pares a mantenir-se connectats amb els seus fills també fan que sigui més fàcil monitoritzar el comportament dels nens en tot moment una vegada que tenen els seus propis dispositius. La naturalesa omnipresent del món digital vol dir que, avui, fenòmens com l'assetjament segueixen als nens i joves des del pati de l'escola fins a casa seva (ciberassetjament).

Hi ha, doncs, la necessitat urgent d'examinar la vida en la infància del segle XXI i de comprendre millor el que tots aquests canvis signifiquen per a l'educació. Com poden mestres i escoles treballar juntament amb les famílies i la resta de la societat per protegir i guiar els nens i nenes i, al mateix temps, permetre a aquests últims créixer cometent i aprenent dels seus propis errors? Aquest volum explora el potencial dels sistemes educatius per adaptar-se i desenvolupar-se de manera proactiva juntament amb les nostres societats, enfocant-se en el benestar emocional dels nens i l'ús de tecnologies digitals.

Part I: Una aproximació panoràmica: La infància al segle XXI

La **Part I** d'aquesta publicació explora les tendències relacionades amb l'ús de la tecnologia digital i el benestar emocional dels infants. El capítol 1 proporciona una visió general del volum, examina el concepte d'infantesa al segle XXI i identifica el que ha canviat en relació al passat i, el que és igualment important, el que no ha canviat. El Capítol 2 examina l'ús creixent de les tecnologies digitals per part dels nens que es connecten en línia a edats més primerenques. Analitza els desafiaments polítics prioritaris, com la ciutadania digital i el ciberassetjament, així com les interconnexions entre aquests desafiaments. El Capítol 3 repassa les tendències existents del benestar emocional i els factors clau de protecció i risc subjacents a aquestes tendències. També analitza els desafiaments polítics prioritaris en aquest camp, com l'ansietat, l'estrès i les malalties mentals, així com les interconnexions entre ells.

Part II: Les relacions socials durant la infància al segle XXI

La **Part II** fa atenció a les relacions dels nens i als diferents agents de suport a les seves vides, des dels pares fins als companys. El Capítol 4 revisa la literatura sobre la importància d'unes relacions positives i de suport i proporciona una visió general dels diferents estils

La qualitat d'aquesta traducció i la conformitat amb el text en l'idioma original són d'exclusiva responsabilitat de l'autor(s) de la traducció. En cas de qualsevol discrepància entre l'obra original i la traducció, prevaldrà el text de l'obra original.

de criança dels fills i de la investigació existent sobre les amistats, tant reals com virtuals. El capítol 5 s'interroga sobre les relacions en línia, i si aquestes estan reemplaçant a les tradicionals o, per contra, milloren les xarxes d'amistat i enforteixen els grups desfavorits.

El Capítol 6 explora les pràctiques parentals en relació al món digital. Es destaca l'exemple del "sharenting" (la pràctica de compartir informació sobre els propis fills a les xarxes socials) i s'argumenta que aquestes pràctiques no només poden posar en perill els drets i la privacitat dels infants, sinó que també poden afectar negativament tant la relació entre pares i fills i el benestar de l'infant. El Capítol 7 examina com diferents tendències globals, com ara el canvi climàtic, el desplaçament forçat, l'augment de l'individualisme i la digitalització poden afectar el desenvolupament, les relacions i la salut mental dels adolescents.

Part III: Les oportunitats i riscos digitals: Assegurar el benestar dels infants

La **Part III** d'aquest volum examina la complexa interacció entre les oportunitats i els riscos digitals des de la perspectiva del benestar infantil. El Capítol 8 revisa la investigació sobre el temps que els nens i nenes passen en línia. Es destaca la manca d'evidència concloent en relació a l'impacte de la tecnologia digital sobre els infants, suggerint la necessitat d'una consideració més acurada i un reconeixement explícit de les limitacions metodològiques tant en el desenvolupament de la recerca com de les polítiques públiques. El Capítol 9 examina la disparitat de resultats digitals en el context de les desigualtats socials, prestant especial atenció als més desfavorits: els joves que no tenen feina, educació o formació. Finalment, el capítol 10 informa sobre la renovació de la Recomanació de l'OCDE de 2012 per a la protecció dels infants en l'esfera digital. Destaca la naturalesa dinàmica de la protecció en línia com a àrea de política pública i legislativa i proporciona una visió general de les respostes reguladores recents als països de l'OCDE.

Part IV: Els infants com a ciutadans digitals: Polítiques i aliances per al foment de l'alfabetització i resiliència digitals

La **Part IV** explora els nens com a ciutadans digitals, destacant exemples d'iniciatives en diferents països per abordar molts dels reptes exposats en les seccions anteriors. El Capítol 11 descriu els esforços que els països han realitzat per tancar les bretxes digitals i enfortir l'alfabetització digital al mateix temps que s'ocupa del benestar dels estudiants, incloses les polítiques sobre el temps de pantalla. El Capítol 12 se centra en la ciutadania digital en tota la seva complexitat, incloses les polítiques per fomentar uns usuaris actius i capacitats i minimitzar els riscos cibernètics. S'analitzen també aspectes relatius a la comprensió dels nens sobre la seva privacitat, "netiquette" (normes de comportament a la xarxa) i la importància de desenvolupar resiliència en entorns digitals. L'últim capítol d'aquesta secció, el Capítol 13, aborda diverses consideracions pràctiques d'aquestes polítiques per l'educació, amb especial atenció a l'educació dels mestres i a les aliances entre diferents actors i sectors.

Part V: L'agenda pendent

El capítol 14 destaca una sèrie de temes transversals i llacunes en el nostre coneixement que apareixen al llarg de la publicació. Subratlla la necessitat urgent de recopilar i mobilitzar evidència internacionalment comparable per a un món digital inherentment sense fronteres. Suggereix també possibilitats per a la investigació i les polítiques públiques que ajudaran els països a potenciar una generació (digital) activa i ètica.

Moltes de les qüestions tractades en aquest volum estan en constant evolució. En conseqüència, informes com aquest poden quedar obsolets ràpidament. La tasca dels sistemes educatius de tot el món és tractar de mantenir-se a l'avantguarda, o almenys no quedar-se enrere en la comprensió i resposta a nous desafiaments.

En aquest sentit, l'educació, com tots els serveis públics, ha de mirar més enllà de les seves fronteres i treballar amb tots els departaments governamentals i disciplines de recerca. Ha d'involucrar a una varietat cada vegada més àmplia d'actors, inclòs el sector privat. També ha d'evolucionar i créixer a mesura que les nostres societats i ciutadans es desenvolupen, anticipant el canvi i trobant solucions i oportunitats en comptes de reaccionar als problemes massa tard. Hem d'ajudar als nostres infants a distingir entre els fets i la ficció, els hi devem el millor començament de vida possible.

Traducció: Marc Fuster Rabella

Tracey Burns (tracey.burns@oecd.org)

Per a més informació:

Burns, T. and F. Gottschalk (eds.) (2019), *Educating 21st Century Children: Emotional Well-being in the Digital Age*, Educational Research and Innovation, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/b7f33425-en>.

<http://www.oecd.org/education/ceeri/21st-century-children.htm>

Imatge © Shutterstock/www.shutterstock.com

Aquest treball es publica sota la responsabilitat del secretari general de l'OCDE. Les opinions expressades i els arguments emprats aquí no reflecteixen necessàriament els punts de vista oficials dels països membres de l'OCDE.

En aquest document i en qualsevol gràfic inclòs aquí no es prejutja la sobirania de cap territori, la seva delimitació de fronteres i límits internacionals ni el nom de cap dels territoris, ciutats o zones. Les dades estadístiques per a Israel han estat subministrats sota la responsabilitat i tutela de les autoritats israelianes pertinents. L'ús d'aquestes dades per part de l'OCDE es fa sense prejutjar la situació dels Alts del Golan, Jerusalem Oriental i els assentaments israelians a Cisjordània, segons els termes del dret internacional

Es permet la reproducció d'aquest resum sempre que s'esmentin els drets d'autor de l'OCDE i el títol de la publicació original. Totes les sol·licituds d'ús públic o comercial i els drets de traducció s'han d'enviar a rights@oecd.org. Les sol·licituds de permís per fotocopiar parts d'aquest material per a ús públic o comercial han de dirigir-se directament al Copyright Clearance Center (CCC) a info@copyright.com, o al Centre français d'exploitation du droit de copie (CFC) a contact@cfcopies.com.